

1) Novela zákona o dani z príjmov

rozšírenie počtu odpisových skupín; obmedzenie zrýchleného a zrušenie lízingového odpisovania; zmeny pri odpisovaní osobných automobilov so vstupnou cenou 48 000 € a vyššou; superodpočet nákladov na výskum a vývoj; zavedenie pravidiel nízkej kapitalizácie; zavedenie virtuálnej reg. pokladnice

Zámer opatrenia: pokračovanie v konsolidácii a trvalej udržateľnosti verejných financií a koncepčný a systematický boj proti daňovým podvodom definovaním okruhu daňových a nedaňových výdavkov, ktoré sú zdrojom daňovej optimalizácie.

Obsah opatrenia:

- Novela precizuje pravidlá odpisov majetku a s nimi súvisiacich výdavkov, ktoré budú daňovo uznané iba v pomernej časti, v akej sa používajú na podnikanie, pričom hlavnou zmenou je možnosť výberu z dvoch možností:
 - paušálne uplatňovanie výdavkov vo výške 80%
 - uplatnenie preukázateľnej výšky výdavkov v závislosti od pomeru používania majetku na súkromné účely a na podnikanie
- Odpisové skupiny sa zo súčasných 4 skupín rozširujú na 6 – pribudla 8 ročná a 40 ročná odpisová skupina; zmeny sa týkajú aj už zaradeného majetku, ktorý sa odpisoval podľa starého znenia, pričom už uplatnené odpisy sa spätne neupravujú
- V 3. odpisovej skupine s dobou odpisovania 8 rokov, boli preradené vybrané druhy majetku technologického charakteru (napr.: el. motory, generátory a transformátory, turbíny, chladiace a vetracie zar. alebo stroje pre metalurgiu)
- Do 6. odpisovej skupiny s dobou odpisovania 40 rokov boli preradené hotely, budovy pre administratívu, kultúru, vzdelávania a zdravotníctvo, bytové stavby a niektoré ďalšie typy budov
- Zrýchlené odpisovanie hmotného majetku je po novom možné len pre majetok zaradený do 2. (6 rokov) a 3. (8 rokov) odpisovej skupiny; taktiež sa ruší možnosť lízingového odpisovania
- Daňové odpisy pri osobných automobiloch so vstupnou cenou 48 000 € a viac budú obmedzené – v prípade ak daňovník nebude mať dostatočný základ dane, nebude si môcť uplatniť časť odpisov; ak bude základ dane pokrývať daňové odpisy, bude si môcť daňovník uplatniť odpisy v plnej výške len za predpokladu, že je takýto automobil využívaný výlučne na podnikanie; obdobný postup sa použije aj pri obstaraní takéhoto automobilu formou operatívneho prenájmu, kde je ročné nájomné stanovené na maximálne 14 400 €
- Prenajímatelia hmotného majetku si budú môcť uplatniť odpisy najviac do výšky príjmov (výnosov) z prenájmu tohto majetku a rozdiel si budú môcť uplatniť až po uplynutí doby odpisovania majetku, stále však maximálne do výšky príjmov z prenájmu
- Ak po skončení prevádzkového prenájmu, pri ktorom nebolo vopred dohodnuté právo kúpy prenajatej veci, nájomca kúpi prenajatú vec za cenu nižšiu, ako je jej daňová zostatková hodnota, základ dane sa zvýši o kladný rozdiel medzi uplatneným nájomným a výškou odpisov, ktoré by mohol uplatniť prenajímateľ počas doby trvania nájomnej zmluvy
- Rozširujú sa dôvody, pri ktorých je daňovník povinný prerušiť odpisovanie hmot. majetku v zdaňovacom období.
- Rozširuje sa okruh výdavkov, ktoré sa nebudú považovať za daňové výdavky; ide napr. o paušálne náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávok, zmluvné pokuty, poplatky z omeškania, úroky z omeškania u dlžníka a iné.
- Novela tiež vypúšťa možnosť zahrnúť do daňových výdavkov rezervy na nevyfakturované dodávky a služby, zostavenie, overenie, zverejnenie účtovnej závierky a výročnej správy a zostavenie daňového priznania
- Do základu dane sa podľa nového znenia nebudú započítavať ani tzv. zmarené investície, teda suma súvisiaca s obstaraním dlhodobého nehmotného alebo hmotného majetku, ak nejde o škodu; túto sumu si daňovník zahrnie do základu dane rovnomerne počas 36 mesiacov počnúc mesiacom, v ktorom investíciu zastavil
- Zmeny nastávajú aj pri reklamných predmetoch, ktoré môžu byť ako daňové výdavky započítané do výšky 17 € za predmet a už medzi nimi nebudú darčkové a reklamné poukážky, tabakové výrobky, alkoholické nápoje, okrem alkoholických nápojov v úhrnnej výške najviac 5% zo základu dane, pričom ak je pre daňovníka výroba tabakových alebo alkoholických výrobkov hlavným predmetom činnosti platí preň iba 17 € limit
- Vybrané daňové výdavky, ako napr. výdavky (náklady) na marketingové a iné štúdie a na prieskum, výdavky (náklady) na nájomné za prenájom hmotného a nehmotného majetku, výdavky (náklady) na poradenské a právne služby bude možné odpočítat' zo základu dane až po ich zaplatení.

- Oslobodené od dane bude po novom:
 - nepeňažné plnenie zamestnávateľa zamestnancovi formou poľnohospodárskych produktov v úhrnej výške najviac 200 € ročne od všetkých zamestnávateľov
 - odmena poskytnutá Ministerstvom spravodlivosti SR oznamovateľovi protispoločenskej činnosti
 - náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá bola spôsobená trestným činom
- Novela zákona zaraďuje medzi príjmy zamestnanca aj nepeňažné benefity, a zamestnávateľovi poskytuje dve možnosti, ako vypočítať zdaniteľnú mzdu zamestnanca:
 - brutáciou nepeňažného príjmu - dodatočný náklad pre zamestnávateľa v podobe odvodov a dane
 - bez navyšovania nepeňažného príjmu, kedy odvody aj daň z takéhoto plnenia zaplatí zamestnanec, čím sa zamestnávateľovi nezvýšia osobné náklady, ale dôjde k zníženiu čistej mzdy zamestnanca
- Členské príspevky vyplývajúce z nepovinného členstva v právnickej osobe zriadenej na účel ochrany záujmov platiteľa sa podľa novely budú uznávať za daňový výdavok v úhrne do výšky 5% zo základu dane, maximálne však do výšky 30 000 € ročne
- Preddavky na daň sa po novom budú platiť len z pravidelných príjmov
- Novela zavádza tzv. superodpočet nákladov, čo znamená, že bude možné zo základu dane zníženého o odpočet daňovej straty odpočítať 25% výdavkov (nákladov) vynaložených na výskum a vývoj, 25% mzdových a ostatných pracovnoprávných nárokov zamestnancov – ak zamestnanec je občanom EÚ mladším ako 26 rokov a ukončil štúdium dennou formou pred menej ako dvoma rokmi a 25% výdavkov (nákladov) na výskum a vývoj, ktoré prevyšujú úhrn výdavkov (nákladov) vynaložených v bezprostredne predchádzajúcom zdaňovacom období na výskum a vývoj
- Zákomom sa tiež novelizuje zákon o účtovníctve, kde sa definuje tzv. mikro účtovná jednotka (majetok do 350 000 €, obrat do 700 000 €, max. 10 zamestnancov) a malá účtovná jednotka (majetok od 350T € do 4M €, obrat od 700T € do 8M €, počet zamestnancov od 10 do 50). Veľkou účtovnou jednotkou je potom taká jednotka, ktorá presiahla aspoň dve z troch hraníc malej účtovnej jednotky
- Zavádzajú sa aj pravidlá nízkej kapitalizácie, kde sa stanovuje limit pre maximálnu výšku úrokov z úverov a pôžičiek, ktorú možno zahrnúť do daňových výdavkov, ak sú vyplácané medzi závislými právnickými osobami a to vo výške 25 % zo súčtu výsledku hospodárenia pred zdanením a v ňom zahrnutých odpisov a nákladových úrokov, pričom súčasťou úrokov budú aj výdavky súvisiace s prijatými úvermi a pôžičkami, ako napríklad znalecké posudky alebo poplatky za predčasné splatenie úveru
- Daňový bonus sa po novom bude valorizovať vždy k 1. januáru príslušného zdaňovacieho obdobia rovnakým koeficientom, ako sa zvýšila suma životného minima k 1. 7. predchádzajúceho obdobia
- Novelizuje sa tiež zákon o používaní elektronickej registračnej pokladnice, kde sa zavádza virtuálna registračná pokladnica, ktorú môžu podnikatelia používať, ak počet vydaných pokladničných dokladov v jednom kalendárnom mesiaci nie je viac ako 1 000

Názory proponentov:

- Cieľom navrhovaných zmien je, okrem konsolidácie verejných financií, tiež posilniť právnu istotu, zvýšiť daňovú spravodlivosť, motivovať k tvorbe pracovných miest a k práci samotnej.
- Model, ktorý navrhujeme, nebude brániť podnikateľom, ktorí budú mať kladnú daňovú povinnosť a budú mať schopnosť platiť dane, si daňovo odpisovať aj drahšie autá, ale budú musieť vykazovať kladný daňový základ. Bráni to v tom, aby si firmy nákupom drahých áut generovali stratu.

Názory oponentov:

- Predĺženie odpisov sa týka aj majetku nadobudnutého pred 1. januárom, čo možno vnímať ako retroaktívne opatrenie.
- Bolo by to úplne v poriadku, ak by tieto zdroje boli použité na skvalitňovanie verejných služieb, znižovanie deficitu, alebo by sa vrátili do ekonomiky napríklad vo forme znížených odvodov. Pôjdu však na krytie neproduktívnych štátnych výdavkov.

Primárny zdroj: Novela zákona (č. 333/2014) o dani z príjmov

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=5080>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: Schválené v NRSR 30.10.2014 v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2015

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR